

PREŠOVSKÝ SAMOSPRÁVNÝ KRAJ
Úrad Prešovského samosprávneho kraja

Materiál na 25. zasadnutie
Zastupiteľstva Prešovského samosprávneho kraja
dňa 11. 06. 2013

Číslo poradia:

**NÁVRH REGIONÁLNEJ STRATÉGIE VÝCHOVY
A VZDELÁVANIA NA ÚZEMÍ PREŠOVSKÉHO SAMOSPRÁVNEHO
KRAJA NA OBDOBIE 2013 AŽ 2015**

Predkladá:
Ing. Karol Lacko, PhD.
vedúci Odboru školstva Ú PSK

Spracovali:
Ing. Karol Lacko, PhD.
Ing. Lenka Holubová
PhDr. Iveta Tarabčáková

Návrh na uznesenie:

Zastupiteľstvo
Prešovského samosprávneho
kraja

schvaľuje

Regionálnu stratégiu výchovy
a vzdelávania na území
Prešovského samosprávneho kraja
na obdobie 2013 až 2015

V Prešove 27. 05. 2013

O B S A H

1. Úvod
2. Ekonomická charakteristika Prešovského samosprávneho kraja (PSK)
3. Predpokladaný počet žiakov pre prijímacie konanie
4. Analýza a prognózy o vývoji trhu práce v PSK
5. Požiadavky trhu práce v PSK
6. Stratégia v oblasti gymnaziálneho vzdelávania na území PSK
7. Stratégia v oblasti odborného vzdelávania a prípravy na území PSK
8. Záver

Vysvetlivky:

ZŠ – základná škola

SOU – stredné odborné učilište

SOŠ – stredná odborná škola

VŠ – vysoká škola

NŠ – nadstavbové štúdium

PMŠ – pomaturitné štúdium

VOŠ – vyššie odborné štúdium

RPV – rozšírené praktické vyučovanie

ÚPSVaR – Úrad práce, sociálnych vecí s rodiny

UoZ – uchádzač o zamestnanie

ÚIPŠ – Ústav informácií a prognóz školstva

CPPPaP – centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie

CŠPP – centrum špeciálno-pedagogického poradenstva

SAAIC - Slovenská akademická asociácia pre medzinárodnú spoluprácu

Miera nezamestnanosti – je podiel nezamestnaných k ekonomicky aktívnym osobám (teda pracujúcim i nezamestnaným).

Miera evidovanej nezamestnanosti - sa v súlade s dohovorom Medzinárodnej organizácie práce vypočíta z počtu disponibilných uchádzačov o zamestnanie, ktorí môžu bezprostredne po predložení ponuky vhodného voľného pracovného miesta nastúpiť do zamestnania a z počtu ekonomicky aktívnych osôb za predchádzajúci rok z výberového zisťovania pracovných síl (*teda nepočítajú sa tí, ktorí sú PN, absolventská prax, vzdelávanie a príprava pre trh práce*).

1. Úvod

Štruktúru výchovno-vzdelávacej sústavy určujú zákony, vyhlášky a vykonávacie predpisy Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR (ďalej len MŠVVaŠ SR), ktoré stanovujú a upravujú podrobnosti fungovania jej jednotlivých častí. Školská sústava predstavuje súbor všetkých školských inštitúcií, ktoré poskytujú na seba nadväzujúce stupne vzdelania, ich fungovania a prostriedky, ktoré zabezpečujú vzdelávanie. Školský systém je sústava inštitúcií formálneho a neformálneho vzdelávania.

Prijatím zákona NR SR č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov sa začala reforma školstva, ktorej cieľom je zaručiť kvalitné vzdelávanie pre všetkých žiakov a zároveň určuje požiadavky na zefektívnenie výchovno-vzdelávacieho procesu v školách.

Kvalitný vzdelávací systém je motorom budúceho rozvoja, prosperity a konkurencieschopnosti krajiny. Tvorivé a humánne vzdelávanie, ktoré zahŕňa získavanie vedomostí, schopností, zručností, hodnotových postojov a iných osobnostných kvalít je základným predpokladom pre vytvorenie kvalitného života spoločnosti.

Cieľom vzdelávania a prípravy je naučiť žiaka orientovať sa v reálnom svete a riešiť praktické situácie, ktoré život v profesionálnej alebo osobnej oblasti prináša. To znamená, že vo výučbe žiakov sa dôraz nemá klásť len na osvojovanie vedomostí a informácií, ale aj na rozvíjanie kompetencií. Pod pojmom kompetencie rozumieme schopnosť kombinovať poznatky a zručnosti pri riešení konkrétnych problémov.

Stratégia vychádza z analýzy školstva v PSK, očakávaných požiadaviek a potrieb trhu práce v blízkej i vzdialenejšej budúcnosti. Predstavuje určité nasmerovanie, aby sa všetci zainteresovaní uberali rovnakým smerom.

Ambíciou tohto dokumentu je vytvoriť víziu a určiť ciele pre obdobie nasledujúcich rokov a vytvoriť fungujúce a kvalitné školstvo v našom kraji v súlade s potrebami trhu práce, s efektívnym riadením a financovaním škôl.

2. Ekonomická charakteristika Prešovského samosprávneho kraja

(zdroj: Konkurencieschopné regióny 21, Podnikateľská aliancia Slovenska, 2011)

Prešovský samosprávny kraj je druhý najväčší rozlohou a počtom obyvateľov je na prvom mieste na Slovensku. Spolu s Banskobystrickým krajom má najviac okresov – 13. Ležia tu nadpriemerne veľké, ale i malé okresy. Na príklade tohto kraja vidieť, že reforma územnosprávneho členenia v 90. rokoch minulého storočia mala vážne nedostatky a ich dôsledky cítiť dodnes. V kraji je najľudnatejší okres Prešov, ktorý má 14–krát viac obyvateľov ako najmenej ľudnatý Medzilaborce. Takéto rozdielne okresy sa nedajú posudzovať rovnako. V hornom Šariši mal byť popri Bardejove len jeden okres, ale pre súperenie o sídlo vznikli nakoniec dva – Stropkov a Svidník so sídlami vzdialenými od seba niečo vyše desať kilometrov. Teraz trpia obidva okresy, a ak si chcú pomôcť, musia postupovať spoločne.

Prešovský kraj je postihnutý vysokou nezamestnanosťou, odchodom kvalifikovanej pracovnej sily a nedostatočnou infraštruktúrou. Mestá potrebujú silných investorov, tí však žiadajú kvalifikovaných pracovníkov, ktorí predtým nenašli prácu doma a odišli. Navyše motivácia nezamestnaných nastúpiť do pracovného pomeru je nízka, pretože poberanie sociálnych dávok im zabezpečuje porovnateľný štandard ako nízky zárobok. Popri posilňovaní infraštruktúry môže štát situáciu riešiť plošnými reformami odvodového systému a skvalitnením vzdelávania. Z krátkodobého hľadiska by pomohlo presmerovanie eurofondov do najzaostalejších oblastí, pretože práve ony sú určené na vyrovnávanie regionálnych rozdielov.

Index regionálneho podnikateľského prostredia (IRPP) vyjadruje celkovú kvalitu podmienok na podnikanie v okresoch. Jeho vznik bol motivovaný absenciou nástrojov, ktoré by umožňovali efektívne porovnávanie jednotlivých okresov. Je výstupom komplexného modelu a je počítaný pre každý okres na základe dostupných štatistických dát a údajov získaných z pociťového prieskumu medzi manažérmi firiem. Za každý okres dosahuje hodnoty v intervale [1; 6], kde 1 vyjadruje najhoršie možné podmienky na podnikanie a 6 vyjadruje najlepšie možné podmienky. IRPP pozostáva zo 106 navzájom nezávislých indikátorov, ktoré hodnotia rôzne aspekty podmienok na podnikanie. Každý z týchto indikátorov, podobne ako celý IRPP, dosahuje hodnoty v intervale [1; 6] a umožňuje porovnávanie okresov v príslušnej oblasti. Všetkých 106 indikátorov je ďalej zatriedených do 8 pilierov, ktoré združujú indikátory do väčších logických celkov. Piliere reprezentujú 8 hlavných oblastí podnikateľského prostredia, ktoré identifikovala PAS. Následne po dvojiciach tvoria štyri subindexy regionálneho podnikateľského prostredia. Výsledkom ich zlúčenia je samotný IRPP.

Subindex I. Ekonomická aktivita	- 1. pilier: Ekonomické prostredie,
	- 2. pilier: Ekonomické výstupy,
Subindex II. Verejná správa a legislatíva	- 3. pilier: Legislatíva,
	- 4. pilier: Verejná správa,
Subindex III: Technológie a infraštruktúra	- 5. pilier: Infraštruktúra,
	- 6. pilier: Technológie,
Subindex IV: Vzdelávanie a ľudské zdroje	- 7. pilier: Ľudské zdroje,
	- 8. pilier: Vzdelávanie.

Okres	Pozícia (1-79)	Skóre (1-6)	Skóre SR	Subindex			
				I. Ekonomická aktivita (pozícia/skóre)	II. Verejná správa a legislatíva (pozícia/skóre)	III. Technológie a infraštruktúra (pozícia/skóre)	IV. Vzdelávanie a ľudské zdroje (pozícia/skóre)
Bardejov	66	2,91	3,43	62/3,00	23/3,50	69/2,58	73/2,78
Humenné	50	3,18		52/3,17	21/3,52	59/2,79	45/3,31
Kežmarok	64	2,98		56/3,14	7/3,64	72/2,50	72/2,87
Levoča	65	2,94		75/2,65	22/3,50	41/3,03	69/2,91
Medzilaborce	68	2,90		74/2,68	1/4,01	76/2,42	67/2,94
Poprad	17	3,67		9/3,89	16/3,56	21/3,64	36/3,51
Prešov	36	3,39		39/3,41	37/3,36	24/3,47	44/3,32
Sabinov	69	2,90		69/2,84	4/3,70	78/2,35	65/2,96
Snina	74	2,85		77/2,63	8/3,63	74/2,47	63/2,98
Stará Ľubovňa	56	3,12		57/3,13	19/3,52	64/2,70	52/3,21
Stropkov	72	2,86		73/2,72	13/3,59	71/2,50	68/2,94
Svidník	73	2,86		76/2,64	18/3,55	67/2,60	66/2,95
Vranov nad Topľou	70	2,89		71/2,79	10/3,61	70/2,57	71/2,89

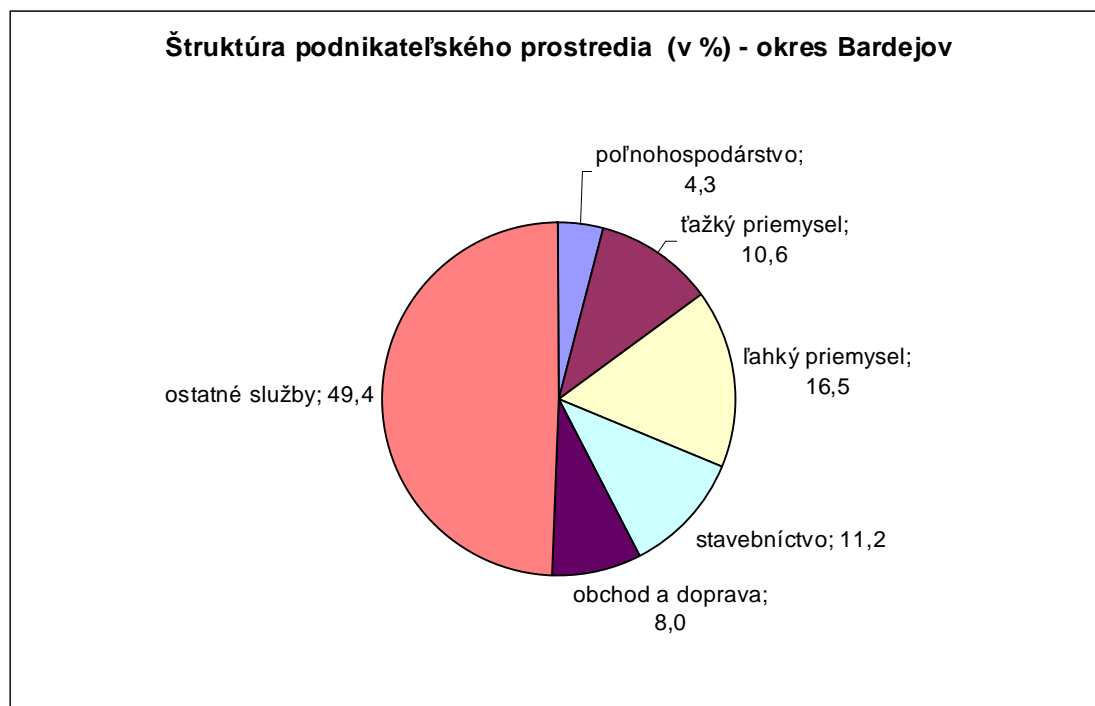
zdroj: Konkurencieschopné regióny 21, Podnikateľská aliancia Slovenska, 2011

Okres **Bardejov** sa umiestnil v Indexe regionálneho podnikateľského prostredia (IRPP) na 66. mieste. Stredisko horného Šariša nemá veľa konkurenčných výhod. Zaradiť medzi ne možno dostupnosť voľnej pracovnej sily, dostupnosť potrebných materiálov a služieb, potenciál cestovného ruchu. Práve cestovný ruch je veľkou perspektívou pre okres, pretože centrum mesta je zapísané do svetového dedičstva UNESCO. Navyše v okrese sú známe liečebné kúpele. Vplyv polohy okresu na podnikanie je najväčšou bariérou ďalšieho úspešného vývoja. Životne dôležitá cestná a železničná spojnica vedie z Bardejova na juh do dolného Šariša a Košíc. Práve v tomto smere treba hľadať potenciálnych záujemcov o cestovný ruch a investície – nielen na blízkom slovenskom území, ale i ďalej na juhu v Maďarsku. Ako všade v odľahlých častiach Slovenska, rovnako tu sa očakáva budovanie infraštruktúry. Vnímanie vysokej nezamestnanosti a s tým spojené deformácie na pracovnom trhu sa stávajú vážnymi bariérami zlepšovania podnikateľského prostredia. Situáciu zhoršuje skutočnosť, že za hranice okresu odchádzajú za prácou kvalifikovaní pracovníci, ktorí potom chýbajú na miestnom pracovnom trhu.

Základné ukazovatele o nezamestnanosti – okres Bardejov

stav k	12/2012	03/2013
Ekonomicky aktívne obyvateľstvo	37 487 osôb	38 383 osôb
Disponibilný počet uchádzačov o zamestnanie	8 379 osôb	8 421 osôb
Miera evidovanej nezamestnanosti	22,35 %	21,94 %

zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Bratislava

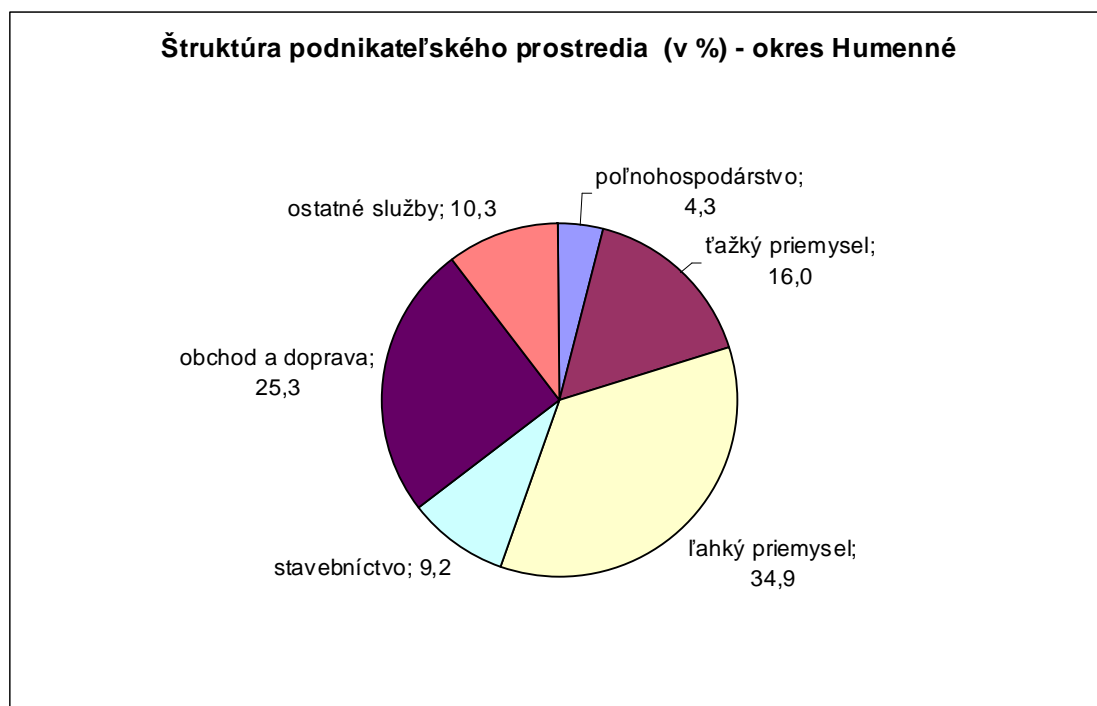
- zdroj: Konkurencieschopné regióny 21, Podnikateľská aliancia Slovenska, 2011

Okres **Humenné** obsadil v indexe IRPP 50. pozíciu. Centrum horného Zemplína stiahli do slovenského podpriemeru nevyhovujúce technológie a infraštruktúra. Jeho hlavnými relatívnymi konkurenčnými výhodami sú dostupnosť voľnej pracovnej sily, ktorá má primerané mzdové požiadavky, a dostupnosť finančných a kapitálových zdrojov. Firmy dokážu využívať najnovšie technológie a podľa vyjadrení manažérov uplatňovať spravodlivosť pri výbere zamestnancov na pracovné pozície. Napriek prejavenej spokojnosti s dostupnosťou pracovnej sily je vnímanie nezamestnanosti hlavnou bariérou ďalšieho rozvoja podnikania. K nej možno pridať migráciu kvalifikovanej pracovnej sily. Humenné pociťuje tento problém napriek tomu, že je vyspelejšie ako iné okresy horného Šariša, ktoré by mohli zásobovať centrum práve kvalifikovanými uchádzačmi o zamestnanie. Zdá sa, že zo všetkých šarišských okresov cestujú ľudia za prácou do výhodnejších lokalít. Humenné má nevhodnú polohu na podnikanie, a to nielen situovaním na východe Slovenska, ale aj neschopnosťou konkurovať neďalekému Prešovu a Košiciam. Prispieva k tomu málo kvalitná infraštruktúra, najmä na úrovni ciest prvej triedy.

Základné ukazovatele o nezamestnanosti – okres Humenné

stav k	12/2012	03/2013
Ekonomicky aktívne obyvateľstvo	32 515 osôb	31 428 osôb
Disponibilný počet uchádzačov o zamestnanie	6 017 osôb	6 020 osôb
Miera evidovanej nezamestnanosti	18,51 %	19,15 %

zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Bratislava

- zdroj: Konkurencieschopné regióny 21, Podnikateľská aliancia Slovenska, 2011

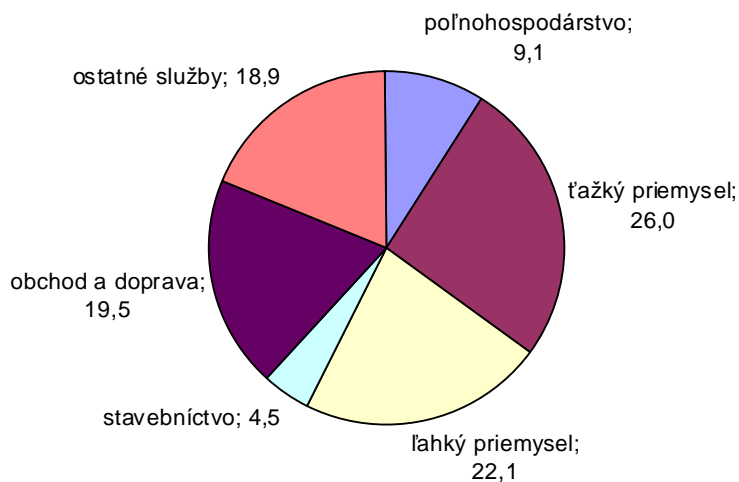
Okres **Kežmarok** získal v indexe IRPP 64. pozíciu. Prednosťou Kežmarku je potenciál pre cestovný ruch. Na území okresu leží oblasť Pieniny. Táto turistická lokalita môže ďalej pomôcť celému okresu, ale miestni podnikatelia a samospráva budú musieť pridať, lebo konkurencia za hranicou je neúprosná, najmä keď sa neďaleko nachádza hraničný cestný priechod. Zatiaľ dokážu Poliaci ponúkať lepšie služby ako Slováci. Relatívnymi konkurenčnými výhodami Kežmarku sú dostupnosť materiálov a služieb, spoľahlivosť obchodných partnerov a ochrana osobného majetku. Najväčším problémom okresu je nezamestnanosť, jej miera je štvrtá najvyššia na Slovensku. Podnikatelia ju považujú ako vážny problém. Situáciu zhoršuje migrácia kvalifikovanej pracovnej sily, keď kvalitní potenciálni zamestnanci odchádzajú za prácou do výhodnejších lokalít. Preto je kvalifikácia uchádzačov o zamestnanie nedostačujúca. Okres nemá dobrú polohu na podnikanie, pričom zaostáva hlavne cestná sieť. Kvalita cestnej infraštruktúry je jedna z najslabších na Slovensku. Za zlepšením dopravnej situácie vidia Kežmarčania hlavne dostavanie diaľnice zo Žiliny do Prešova. Druhou požiadavkou je skvalitnenie ciest prvej triedy spadajúcich do desiatky najhorších na Slovensku. To by malo priaznivý dopad aj na rozvoj cestovného ruchu v oblasti Pienin, Vysokých Tatier a Belianskych Tatier.

Základné ukazovatele o nezamestnanosti – okres Kežmarok

stav k	12/2012	03/2013
Ekonomicky aktívne obyvateľstvo	30 735 osôb	32 327 osôb
Disponibilný počet uchádzačov o zamestnanie	9 238 osôb	9 333 osôb
Miera evidovanej nezamestnanosti	30,06 %	28,87 %

zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Bratislava

Štruktúra podnikateľského prostredia (v %) - okres Kežmarok

- zdroj: Konkurencieschopné regióny 21, Podnikateľská aliancia Slovenska, 2011

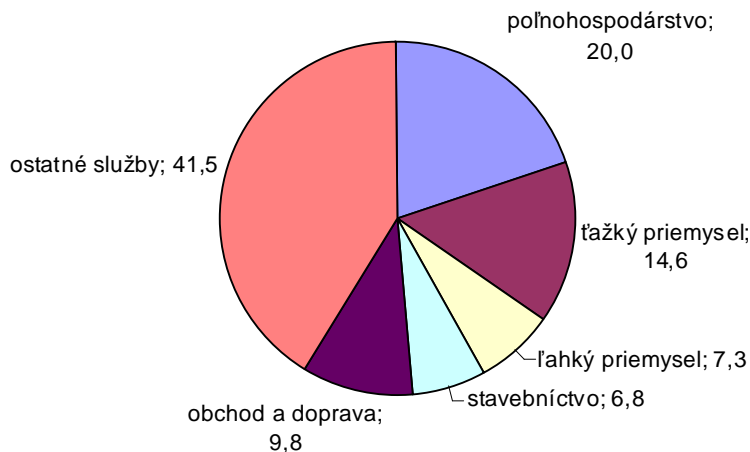
Okres **Levoča** sa umiestnil v indexe IRPP na 65. mieste. Podobne ako v okolí je však prekážkou vysoká miera nezamestnanosti spojená s kvalifikovanou pracovnou silou migrujúcou za lepšími podmienkami za hranice okresu. Miestni podnikatelia považujú polohu okresu za nevhodnú na podnikanie, i keď sa nachádza na budúcej diaľnici a v susedstve vyspelejšieho okresu Prešov. Odhliadnuc od perspektívy priemyselného rozvoja je však Levoča a celý stredný a dolný Spiš turisticky atraktívne územie, hlavne vďaka svojim historickým pamiatkam. Levočské skvosty sú zaradené do svetového dedičstva UNESCO, nachádza sa tu najvyšší gotický oltár na svete. Prítom neďaleko sú Vysoké Tatry a Slovenský raj s rozvinutým cestovným ruchom. Okres Levoča potrebuje pritiahnúť ďalšie investície, zvýšiť úroveň technológií, konkurenciu v priemysle a službách.

Základné ukazovatele o nezamestnanosti – okres Levoča

stav k	12/2012	03/2013
Ekonomicky aktívne obyvateľstvo	15 096 osôb	15 239 osôb
Disponibilný počet uchádzačov o zamestnanie	3 268 osôb	3 306 osôb
Miera evidovanej nezamestnanosti	21,65 %	21,69 %

zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Bratislava

Štruktúra podnikateľského prostredia (v %) - okres Levoča

- zdroj: Konkurencieschopné regióny 21, Podnikateľská aliancia Slovenska, 2011

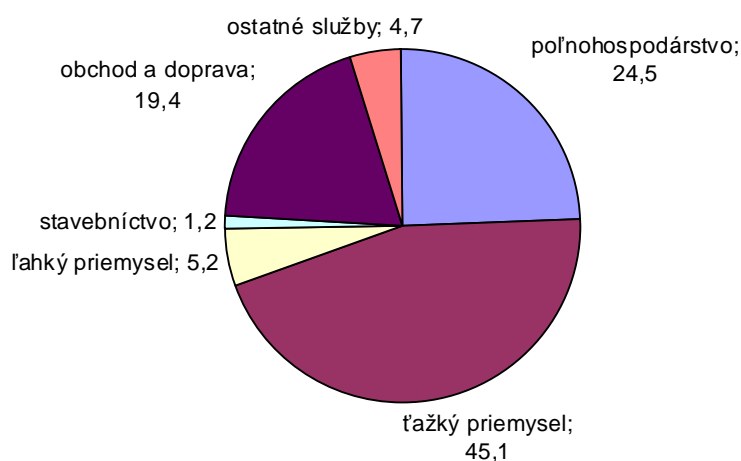
Okres **Medzilaborce** sa dostal v indexe IRPP na 68. miesto. Medzi najslabšie okresy Slovenska ho posunuli slabé technológie a infraštruktúra. Konkurenčnou výhodou Medzilaboriec je dostupná pracovná sila. To sa zároveň prekrýva s druhou najväčšou bariérou pri rozvoji podnikania, ktorou je vnímanie vysokej nezamestnanosti. Medzilaborce majú problémy s odchodom kvalifikovanej pracovnej sily za lepšími podmienkami. Dominujúcou bariérou tohto najsevernejšieho okresu horného Zemplína je jeho poloha nevhodná na podnikanie. Leží v severovýchodnom hornatom cípe Slovenska na hranici s Poľskom, má ťažké prírodné podmienky a je vzdialený od dôležitých komunikácií. Jeho rozvojový potenciál je skutočne nízky.

Základné ukazovatele o nezamestnanosti – okres Medzilaborce

stav k	12/2012	03/2013
Ekonomicky aktívne obyvateľstvo	5 988 osôb	5 386 osôb
Disponibilný počet uchádzačov o zamestnanie	1 336 osôb	1 324 osôb
Miera evidovanej nezamestnanosti	22,31 %	24,58 %

zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Bratislava

Štruktúra podnikateľského prostredia (v %) - okres Medzilaborce

- zdroj: Konkurencieschopné regióny 21, Podnikateľská aliancia Slovenska, 2011

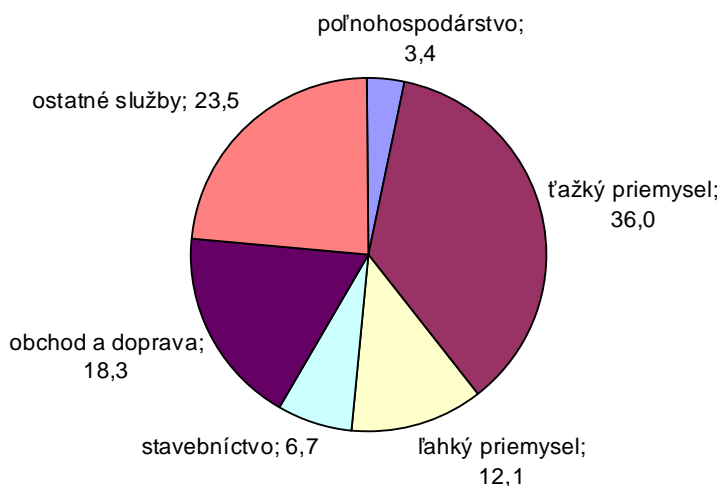
Okres **Poprad** ako pozitívna výnimka v Prešovskom kraji skončil v indexe IRPP na výbornom 17. mieste. Dominuje v ekonomickej aktivite, kde sa zaradil medzi najúspešnejšiu desiatku slovenských okresov. Od drivej väčšiny ostatných okresov kraja sa odlišuje hneď svojou najväčšou konkurenčnou výhodou, ktorá je inde bariérou – má pozitívne vnímanie nezamestnanosti. V očiach miestnych podnikateľov nezamestnanosť zdravo reguluje pracovný trh. Poprad má rozvinutú konkurenciu v službách, podniky dokážu využiť moderné technológie. Rozvojový potenciál okresu je pomerne veľký, vrátane napredovania cestovného ruchu. V turizme jednoznačne dominujú Vysoké Tatry s perspektívou ďalšieho rastu. Kvalifikácia uchádzačov o zamestnanie nezodpovedá potrebám zamestnávateľov a odborné školy nie sú dostatočne previazané s trhom práce.

Základné ukazovatele o nezamestnanosti – okres Poprad

stav k	12/2012	03/2013
Ekonomicky aktívne obyvateľstvo	54 237 osôb	50 400 osôb
Disponibilný počet uchádzačov o zamestnanie	6 844 osôb	7 271 osôb
Miera evidovanej nezamestnanosti	12,62 %	14,43 %

zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Bratislava

Štruktúra podnikateľského prostredia (v %) - okres Poprad

- zdroj: Konkurencieschopné regióny 21, Podnikateľská aliancia Slovenska, 2011

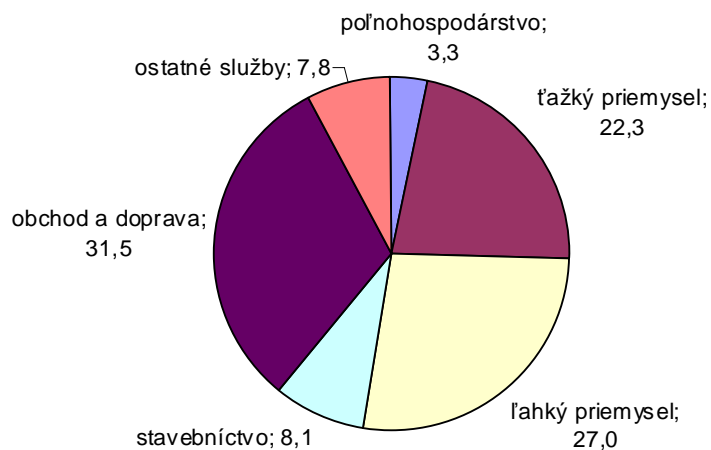
Okres **Prešov** sa vymyká z radu iných sídelných župných miest, keď v indexe nie je lídrom kraja. Skončil až takmer dve desiatky miest za Popradom na 36. pozícii. Prešov je najľudnatejší okres na Slovensku. Žije v ňom 167-tisíc obyvateľov. Na porovnanie, v najmenej ľudnatom slovenskom okrese v Medzilaborciach, ležiacich v tomto istom kraji, žije iba 12-tisíc obyvateľov. Okres má dostupnú voľnú pracovnú silu. Okrem toho sú tunajšie firmy schopné využívať moderné technológie. Najväčšími bariérami rozvoja podnikania sú nedostatočná kvalita cestnej infraštruktúry a nevhodný vplyv polohy okresu na podnikanie. Problémom Prešova bude aj do budúcnosti zaistenie kvalifikovanej pracovnej sily, lebo v metropole Šariša pri pomerne vysokej nezamestnanosti pociťujú jej nedostatok.

Základné ukazovatele o nezamestnanosti – okres Prešov

stav k	12/2012	03/2013
Ekonomicky aktívne obyvateľstvo	79 370 osôb	80 717 osôb
Disponibilný počet uchádzačov o zamestnanie	14 883 osôb	14 752 osôb
Miera evidovanej nezamestnanosti	18,75 %	18,28 %

zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Bratislava

Štruktúra podnikateľského prostredia (v %) - okres Prešov

- zdroj: Konkurencieschopné regióny 21, Podnikateľská aliancia Slovenska, 2011

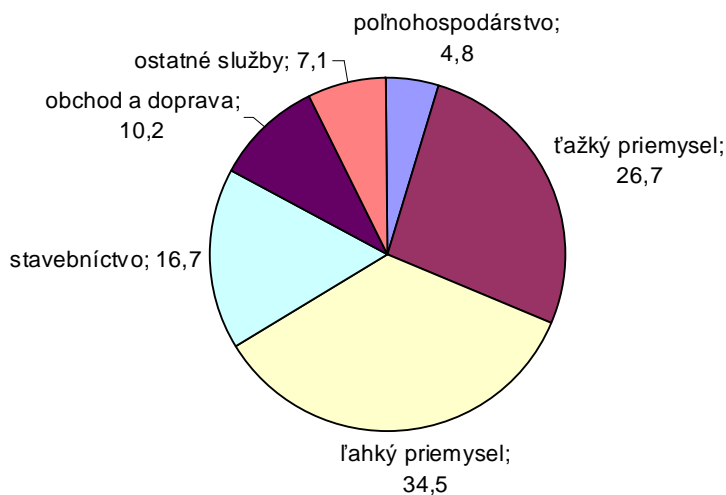
Okres **Sabinov** skončil v indexe na 69. mieste. Má otvorenú škálu výhod a nevýhod, pričom tie druhé jednoznačne prevažujú. Tento dolnošarišský okres má piatu najvyššiu nezamestnanosť na Slovensku a jej vnímanie manažérmi firiem je najväčšou bariérou rozvoja podnikateľského prostredia. Napriek tomu je dostupnosť kvalifikovanej a nekvalifikovanej pracovnej sily nízka. Príčinou je, že kvalitní pracovníci odchádzajú za lepšou prácou do iných lokalít a medzi menej kvalitnými, čo ostávajú, prevládajú dlhodobo nezamestnaní. V tomto ukazovateli patrí okres medzi desiatku najhorších na Slovensku. Zdá sa, že východiskom nebudú rekvalifikácie, ale skôr zmena sociálnej politiky. To sa netýka len Sabinova. V štáte je viacero lokalít, kde je dopyt po pracovnej sile, ale nezamestnaní napriek možnosti pracovať ostávajú v štátnej sieti, lebo malý rozdiel medzi mzdou a sociálnou dávkou ich nemotivuje zmeniť správanie. Druhou vážnou bariérou šarišského okresu je nevhodná poloha na podnikanie spojená s nízkou kvalitou cestnej infraštruktúry.

Základné ukazovatele o nezamestnanosti – okres Sabinov

stav k	12/2012	03/2013
Ekonomicky aktívne obyvateľstvo	24 217 osôb	26 762 osôb
Disponibilný počet uchádzačov o zamestnanie	6 888 osôb	6 874 osôb
Miera evidovanej nezamestnanosti	28,44 %	25,69 %

zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Bratislava

Štruktúra podnikateľského prostredia (v %) - okres Sabinov

- zdroj: Konkurencieschopné regióny 21, Podnikateľská aliancia Slovenska, 2011

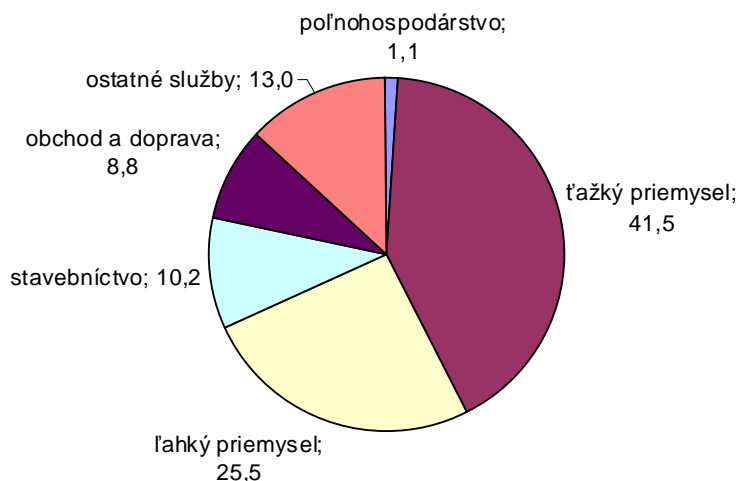
Okres **Snina** sa umiestnil v indexe na 74. mieste. Ide o najvýchodnejší a málo rozvinutý okres Slovenska. Jednou z mála výhod okresu je ešte dostupnosť voľnej pracovnej sily. Nezamestnanosť je však vysoká a podnikatelia hľadajú na ňu skôr ako na príťaž. Bariérou rozvoja podnikania je vplyv nevhodnej polohy okresu. Rozvojový potenciál okresu je nízky, vylepšiť ho môže iba primknutie k vyspelejšim oblastiam východného Slovenska, počnúc Humenným. Tam vedie z okresného mesta jediná významnejšia cesta, ktorá opačným smerom vyúsťuje do hraničného priechodu Ubl'a. Odľahlosť okresu, jeho riedke osídlenie a chabé cestné a železničné spojenie môže byť zároveň výhodou. V tomto severovýchodnom cípe na hranici s Poľskom a Ukrajinou sa rozprestierajú Bukovské vrchy. Mohutné bukové pralesy, ojedinelé na európskom kontinente, sú chránené svetovou organizáciou UNESCO. Nedotknutá príroda v husto zaľudnenej Európe má v sebe veľký potenciál cestovného ruchu.

Základné ukazovatele o nezamestnanosti – okres Snina

stav k	12/2012	03/2013
Ekonomicky aktívne obyvateľstvo	19 199 osôb	18 561 osôb
Disponibilný počet uchádzačov o zamestnanie	4 051 osôb	4 008 osôb
Miera evidovanej nezamestnanosti	21,10 %	21,59 %

zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Bratislava

Štruktúra podnikateľského prostredia (v %) - okres Snina

- zdroj: Konkurencieschopné regióny 21, Podnikateľská aliancia Slovenska, 2011

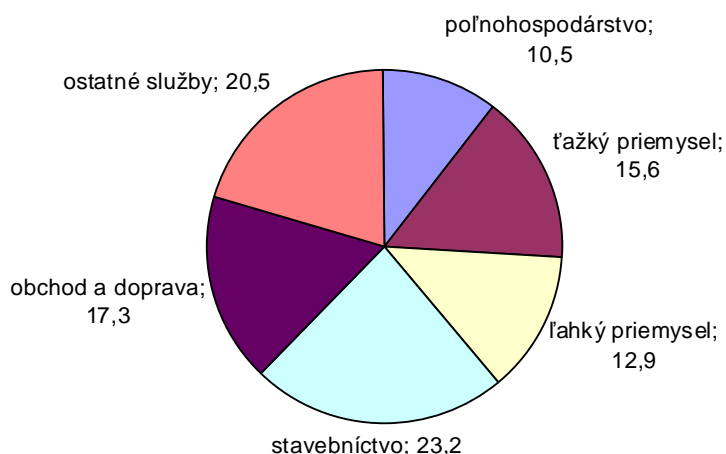
Okres **Stará Ľubovňa** získal v indexe 56. pozíciu. Sú tu významné hraničné priechody smerom na sever, vedie tade železnica spájajúca Budapešť s Krakovom. Dnes je pre Starú Ľubovňu dôležité napojenie na Kežmarok a vzdialenejší Poprad. Hlavnými konkurenčnými výhodami okresu je dostupnosť voľnej pracovnej sily. Mzdové očakávania uchádzačov o zamestnanie sú podľa manažérov firiem primerané. Tento prístup vyplýva z nedostatku pracovných príležitostí, ale na druhej strane spôsobuje, že odlev kvalifikovaných pracovníkov za hranice okresu sa stáva vážnou bariérou rozvoja podnikania. Využitie možností prirodzeného prírodného koridoru medzi Slovenskom a Poľskom by bolo na prospech celého tatranského regiónu a okrem rozvoja priemyslu by podnietilo očakávaný rozmach cestovného ruchu v atraktívnych lokalitách Spiša.

Základné ukazovatele o nezamestnanosti – okres Stará Ľubovňa

stav k	12/2012	03/2013
Ekonomicky aktívne obyvateľstvo	23 809 osôb	24 592 osôb
Disponibilný počet uchádzačov o zamestnanie	3 984 osôb	4 111 osôb
Miera evidovanej nezamestnanosti	16,73 %	16,72 %

zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Bratislava

Štruktúra podnikateľského prostredia (v %) - okres Stará Ľubovňa

- zdroj: Konkurencieschopné regióny 21, Podnikateľská aliancia Slovenska, 2011

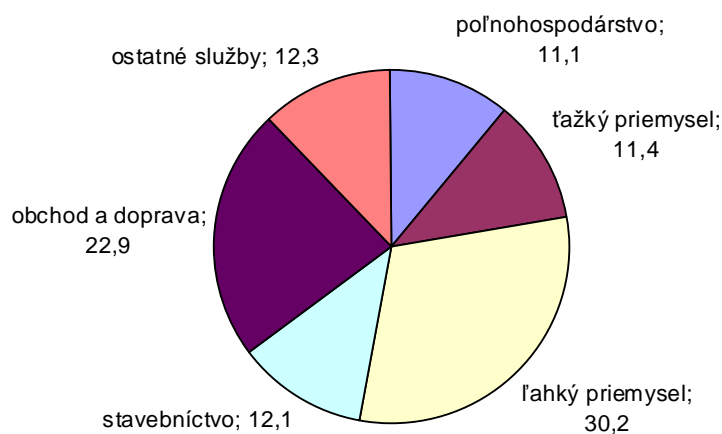
Okres **Stropkov** je v indexe na 72. mieste. Je to tretí najmenší okres na Slovensku a zároveň je riedko osídlený. Skvalitneniu podnikateľského prostredia stavia najväčšie bariéry nevhodná poloha okresu a nízky potenciál jeho rozvoja. Obyvatelia si veľa sľubujú od plánovanej výstavby rýchlostnej cesty od štátnej hranice s Maďarskom cez Košice, Prešov, Stropkov a Svidník do Duklianskeho priesmyku na štátnu hranicu s Poľskom. Na južnej strane by spojila okres s metropolami východného Slovenska, na severnej by priblížila poľský Krakov. Po hornom Spiši a Kysuciach ide o tretiu perspektívnu oblasť, kde by sa mohla rozbehnúť intenzívnejšia spolupráca severných častí Slovenska s vyspelým poľským Sliezscom a Malopoľskom. Aby sa Stropkov mohol rozvíjať, potrebuje udržať doma kvalifikovaných pracovníkov, ktorí si dnes hľadajú obživu vo vyspelejších častiach Slovenska a v zahraničí.

Základné ukazovatele o nezamestnanosti – okres Stropkov

stav k	12/2012	03/2013
Ekonomicky aktívne obyvateľstvo	10 262 osôb	10 469 osôb
Disponibilný počet uchádzačov o zamestnanie	2 194 osôb	2 138 osôb
Miera evidovanej nezamestnanosti	21,38 %	20,42 %

zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Bratislava

Štruktúra podnikateľského prostredia (v %) - okres Stropkov

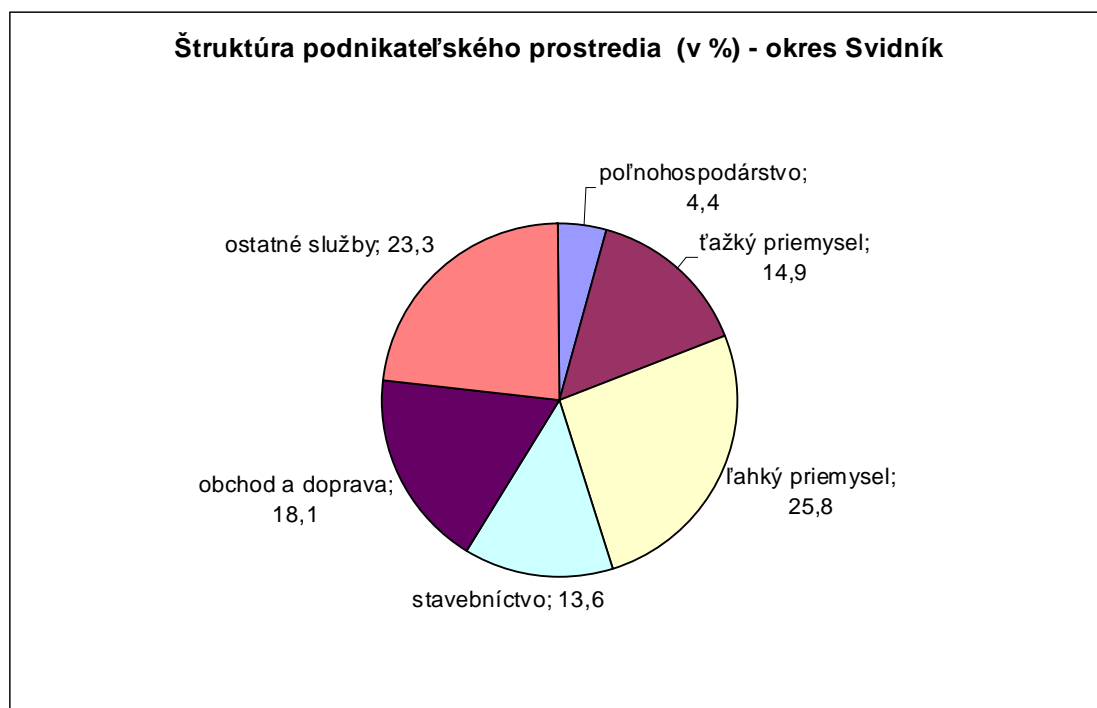
- zdroj: Konkurencieschopné regióny 21, Podnikateľská aliancia Slovenska, 2011

Okres **Svidník** sa v indexe umiestnil na 73. mieste. Je priamym susedom okresu Stropkov v indexe i na mape. Okres dominantne ťaží jeho nevhodná poloha na podnikanie s náročnými prírodnými podmienkami a zaostalou cestnou infraštruktúrou. Rozvojový potenciál okresu znižuje migrácia kvalifikovanej pracovnej sily, ktorá si hľadá prácu inde na Slovensku a v zahraničí. Preto sa pri prijímaní nových zamestnancov nezamestnanosť považuje za príťaž. Firmy majú problém získať kvalifikovaných a jazykovo zdatných pracovníkov.

Základné ukazovatele o nezamestnanosti – okres Svidník

stav k	12/2012	03/2013
Ekonomicky aktívne obyvateľstvo	17 065 osôb	16 938 osôb
Disponibilný počet uchádzačov o zamestnanie	3 982 osôb	3 955 osôb
Miera evidovanej nezamestnanosti	23,33 %	23,35 %

zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Bratislava

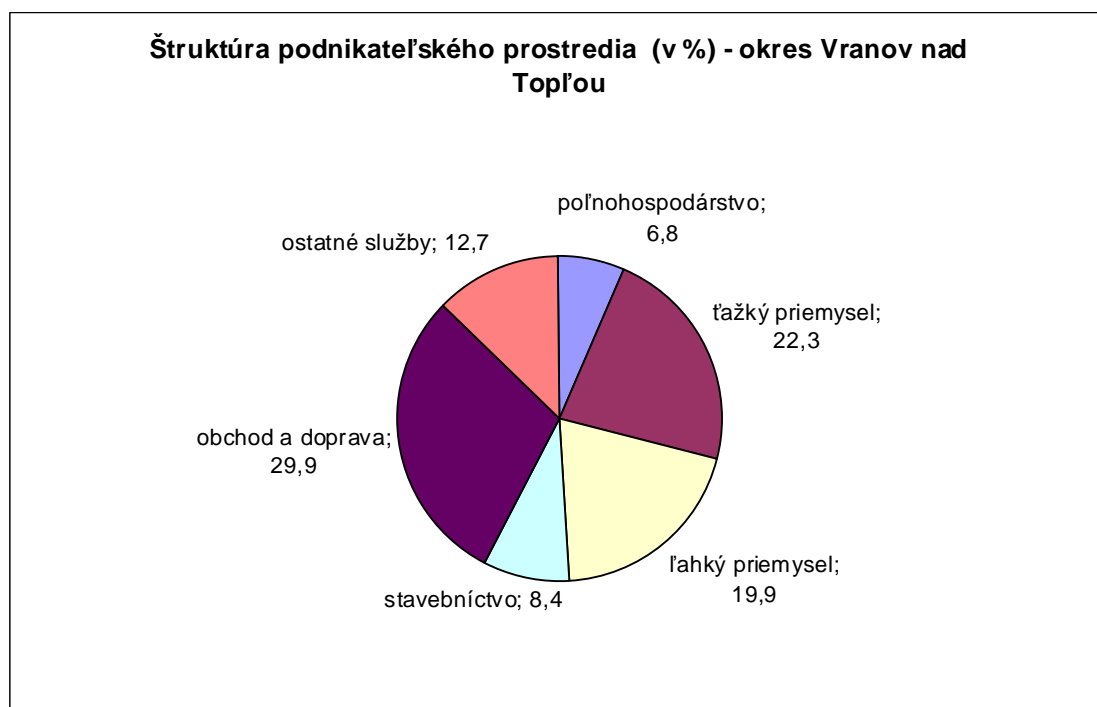
- zdroj: Konkurencieschopné regióny 21, Podnikateľská aliancia Slovenska, 2011

Okres **Vranov nad Topľou** skončil v indexe na 70. mieste. Popri prevažujúcich nedostatkoch má hornozemplínsky okres túto hlavnú konkurenčnú výhodu – dostupnosť voľnej pracovnej sily s primeranými mzdovými očakávaniami. Najväčšou bariérou ďalšieho rozvoja podnikania je vnímanie vysokej nezamestnanosti, ktorá pôsobí nepriaznivo na pracovný trh. Kvalitní a kvalifikovaní pracovníci v okrese chýbajú, lebo cestujú za lepšou prácou za jeho hranice. Okres má nevýhodnú polohu na podnikanie a kvalita cestnej infraštruktúry zaostáva. Budúca rýchlostná cesta spájajúca maďarskú hranicu s poľskou na trase Košice – Prešov – Stropkov územie okresu priamo nepretne, ale aj tak si od nej obyvatelia sľubujú zlepšenie situácie. Nízky rozvojový potenciál okresu by sa mohol zvýšiť príchodom nových investorov, ktorí by priniesli žiadané nové technológie a pracovné miesta.

Základné ukazovatele o nezamestnanosti – okres Vranov nad Topľou

stav k	12/2012	03/2013
Ekonomicky aktívne obyvateľstvo	37 308 osôb	38 409 osôb
Disponibilný počet uchádzačov o zamestnanie	8 960 osôb	9 582 osôb
Miera evidovanej nezamestnanosti	24,02 %	24,95 %

zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Bratislava

- zdroj: Konkurencieschopné regióny 21, Podnikateľská aliancia Slovenska, 2011

3. Predpokladaný počet žiakov pre prijímacie konanie

Z analýzy populačného vývoja vyplýva, že od roku 2013 bude mierne stúpať počet žiakov končiacich 9. ročník ZŠ.

Okres	Predpokladaný počet žiakov 9. ročníka ZŠ na území PSK							
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Bardejov	865	780	784	749	839	807	807	886
Humenné	555	592	534	558	516	495	482	530
Kežmarok	783	849	884	851	863	883	954	986
Levoča	340	319	336	374	366	332	374	364
Medzilaborce	96	88	71	85	89	99	82	109
Poprad	960	1 004	891	993	995	972	1 021	1 121
Prešov	1 421	1 425	1 352	1 552	1 550	1 559	1 671	1 773
Sabinov	668	671	721	720	727	697	796	845
Snina	365	364	341	306	333	325	326	321
Stará Ľubovňa	587	590	559	603	555	597	583	652
Stropkov	203	209	189	193	183	182	188	174
Svidník	322	354	362	358	314	305	307	334
Vranov nad Topľou	772	862	873	926	950	1 033	998	989
PSK	7 937	8 107	7 897	8 268	8 280	8 286	8 589	9 084

4. Analýza a prognózy o vývoji trhu práce v PSK

Podľa definície vymedzenej „Zákonom č.5/2004 o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov“ je **absolventom školy** "občan mladší ako 26 rokov veku, ktorý skončil sústavnú prípravu na povolanie v dennej forme štúdia pred menej ako dvomi rokmi a nezískal svoje prvé pravidelne platené zamestnanie".

Nezamestnanosť **absolventov stredných škôl** kulminovala v septembri a októbri 2011. V októbri bol dosiahnutý maximálny počet 27 910. Do marca 2012 sa hodnoty držali na vysokej úrovni 26,3 tisíc nezamestnaných stredoškôľakov. K výraznejšiemu poklesu došlo až v mesiacoch apríl a máj.

Vzhľadom k heterogénosti odborného školstva sú absolventi stredných odborných škôl v tejto analýze rozdelení do troch skupín:

- absolventi študijných odborov,
- absolventi študijných odborov s rozšíreným praktickým vyučovaním (predtým odbory SOU s maturitou),
- absolventi učebných odborov (predtým nematuritné odbory SOU).

Počet nezamestnaných absolventov stredných škôl v sezóne 2011/12 – Slovenská republika

mesiac a rok	Absolventi študijných odborov	Absolventi študijných odborov s RPV	Absolventi učebných odborov	Absolventi gymnázií	Absolventi stredných škôl spolu
jún 2011	6 990	4 874	3 390	2 069	17 323
júl 2011	6 832	4 723	3 330	1 985	16 870
august 2011	6 362	4 244	3 010	1 794	15 410
september 2011	10 724	8 664	5 713	2 113	27 214
október 2011	11 014	8 859	5 833	2 204	27 910
november 2011	10 617	8 430	5 715	2 130	26 892
december 2011	10 395	8 212	5 659	2 125	26 391
január 2012	10 177	7 946	5 610	2 169	25 902
február 2012	10 331	7 824	5 596	2 459	26 210
marec 2012	10 205	7 570	5 490	2 674	25 939
apríl 2012	9 854	6 903	5 112	2 965	24 834
máj 2012	9 437	6 409	4 766	2 858	23 470
<i>priemer</i>	9 412	7 055	4 935	2 295	23 697

- zdroj: Ústav informácií a prognóz školstva, Bratislava, 2012

Najpočetnejšiu skupinu nezamestnaných absolventov stredných škôl v SR tvorili absolventi študijných odborov. Ich počet sa pohyboval od 6 362 do 11 014. Potom nasledovali absolventi študijných odborov s rozšíreným praktickým vyučovaním (4 244 až 8 859) a absolventi učebných odborov (3 010 až 5 833).

Nezamestnanosť **absolventov stredných škôl v Prešovskom kraji na rozdiel od celoslovenského priemeru**, ktorý kulminoval len raz, a to v októbri 2011, kulminovala

nezamestnanosť dvakrát, a to v októbri 2011 a v apríli 2012. V októbri 2011 bol dosiahnutý maximálny počet 5 378 a v apríli 2012 5 471.

Podobne ako v celoslovenskom meradle aj v regionálnom najpočetnejšiu skupinu nezamestnaných absolventov stredných škôl tvorili absolventi študijných odborov. Ich počet sa pohyboval od 1 149 do 2 110. Potom nasledovali absolventi študijných odborov s rozšíreným praktickým vyučovaním (1 011 až 2 011) a absolventi učebných odborov (589 až 1029).

Najmenej evidovaných bolo gymnazistov (348 až 565), pretože značná časť z nich pokračuje v štúdiu na vysokých školách. Na rozdiel od odborných škôl je zaujímavé, že kulminácia gymnázií prebiehala aj na konci sezóny.

**Počet nezamestnaných absolventov stredných škôl v Prešovskom samosprávnom kraji
v sezóne 2011/12**

mesiac a rok	Absolventi študijných odborov	Absolventi študijných odborov s RPV	Absolventi učebných odborov	Absolventi gymnázií	Absolventi stredných škôl spolu
jún 2011	1 372	1 251	665	400	3 688
júl 2011	1 338	1 209	669	388	3 604
august 2011	1 149	1 011	589	348	3 097
september 2011	1 942	1 984	1 026	367	5 319
október 2011	1 956	2 011	1 029	382	5 378
november 2011	1 953	1 941	1 025	371	5 290
december 2011	1 931	1 909	1 020	381	5 241
január 2012	1 951	1 875	1 022	391	5 239
február 2012	2 010	1 852	1 026	437	5 325
marec 2012	1 996	1 797	1 025	458	5 276
apríl 2012	2 110	1 775	1 025	561	5 471
máj 2012	2 039	1 651	970	565	5 225
<i>priemer</i>	1 812	1 689	924	421	4 846

- zdroj: Ústav informácií a prognóz školstva, Bratislava, 2012

Vzhľadom k tomu, že Odbor školstva PSK neobdržal údaje o uplatnení absolventov stredných škôl na trhu práce od Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR (§ 3 ods. (4) písm. a) zákona NR SR č. 184/2009 Z.z. o odbornom vzdelávaní a príprave a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení) požiadal o spoluprácu ÚPSVaR, Prešov. Na základe dostupných dát ÚPSVaR, Prešov poskytol databázu evidovaných absolventov, ktorí majú trvalé bydlisko na území kraja bez ohľadu na sídlo školy.

Následne OŠ PSK spracoval prehľad evidovaných absolventov podľa skupín odborov a okresov len stredných škôl v územnej pôsobnosti PSK. V danom prehľade sú len evidovaní nezamestnaní absolventi škôl na území PSK, ktorí ukončili štúdium v školskom roku 2011/2012 a majú trvalé bydlisko v našom kraji.

Najmenej nezamestnaných je absolventov gymnázií, a to z dôvodu, že pokračujú prevažne v ďalšom štúdiu.

Do 10 % evidovaných nezamestnaných absolventov SOŠ je zo skupín odborov:

- 42 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka I,
- 53 zdravotnícke odbory vzdelávania na stredných zdravotníckych školách,
- 28 Technická a aplikovaná chémia a
- 72 Publicistika, knihovníctvo a vedecké informácie.

Od 10 % do 15 % evidovaných nezamestnaných absolventov SOŠ je zo skupín odborov:

- 76 Učiteľstvo,
- 29 Potravinárstvo,
- 45 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka II,
- 24 Strojárstvo a ostatná kovospracúvacia výroba II,
- 85 Umenie a umeleckoremeselná výroba II,
- 26 Elektrotechnika,
- 39 Špeciálne technické odbory,
- 63 Ekonomika a organizácia, obchod a služby I,
- 23 Strojárstvo a ostatná kovospracúvacia výroba I a
- 31 Textil a odevníctvo.

Nad 15 % evidovaných nezamestnaných absolventov SOŠ je zo skupín odborov:

- 82 Umenie a umeleckoremeselná výroba I,
- 64 Ekonomika a organizácia, obchod a služby II,
- 34 Polygrafia a médiá,
- 33 Spracúvanie dreva a výroba hudobných nástrojov,
- 36 Stavebníctvo, geodézia a kartografia a
- 37 Doprava, pošty a telekomunikácie.

Prehľad o počte a štruktúre UoZ absolventov stredných škôl podľa skončeného študijného odboru (do 3 mesiacov od skončenia školy) - stav k septembru 2012

Skupina odborov		Bardejov	Humenné	Kežmarok	Levoča	Medzilaborce	Prešov	Poprad	Sabinov	Svidník	Stará Ľubovňa	Stropkov	Snina	Vranov nad Topľou	SPOLU	Počet absolventov v šk. roku 2011/2012	% evidovaných na ÚPSVaR
0	N/A - neurčené	16	2	20	5	8	26	15	9	17	0	4	5	4	131		
23	Strojárstvo a ostatná kovospracúvacia výroba I	0	0	0	0	0	8	2	0	0	0	0	7	0	17	129	13,18
24	Strojárstvo a ostatná kovospracúvacia výroba II	3	7	5	0	0	21	12	2	5	4	1	9	0	69	596	11,58
26	Elektrotechnika	1	13	0	0	2	17	43	9	0	8	2	2	3	100	830	12,05
27	Technická chémia silikátov	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	9	0,00
28	Technická a aplikovaná chémia	0	2	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	3	36	8,33
29	Potravinárstvo	0	0	5	2	0	7	1	4	0	0	0	0	1	20	183	10,93
31	Textil a odevníctvo	0	0	0	2	0	0	7	6	1	0	0	0	0	16	116	13,79
33	Spracúvanie dreva a výroba hudobných nástrojov	0	2	1	1	6	24	0	0	0	0	0	0	0	34	205	16,59
34	Polygrafia a médiá	2	0	0	0	0	1	8	0	5	0	0	0	0	16	99	16,16
36	Stavebníctvo, geodézia a kartografia	1	4	7	3	0	35	10	5	10	9	0	0	0	84	478	17,57
37	Doprava, pošty a telekomunikácie	2	1	4	0	0	18	8	3	0	0	0	15	2	53	298	17,79
39	Špeciálne technické odbory	1	9	0	0	0	25	0	0	6	0	0	3	0	44	359	12,26
42	Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka I	0	0	0	0	0	3	0	1	0	0	0	0	0	4	106	3,77
43	Veterinárne vedy	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	15	0,00
45	Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka II	0	0	0	6	0	1	0	1	0	1	0	8	1	18	157	11,46
53	Zdravotnícke odbory vzdelávania na stredných zdravotníckych školách	0	3	0	0	0	22	3	0	8	0	0	0	0	36	590	6,10

Skupina odborov		Bardejov	Humenné	Kežmarok	Levoča	Medzilaborce	Prešov	Poprad	Sabinov	Svidník	Stará Ľubovňa	Stropkov	Snina	Vranov nad Topľou	SPOLU	Počet absolventov v šk. roku 2011/2012	% evidovaných absolventov na ÚPSVaR
63	Ekonomika a organizácia, obchod a služby I	5	24	13	0	0	69	39	14	23	12	0	14	1	214	1 640	13,05
64	Ekonomika a organizácia, obchod a služby II	8	28	21	11	3	111	51	6	17	18	10	12	0	296	1 833	16,15
68	Právne vedy	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	52	0,00
72	Publicistika, knihovníctvo a vedecké informácie	0	0	0	0	0	0	5	0	0	0	0	0	0	5	58	8,62
76	Učiteľstvo	0	0	0	15	0	8	0	0	0	0	0	0	0	23	222	10,36
79	Úplné stredné vzdelanie na gymnáziu	5	10	1	0	2	15	4	8	9	4	5	13	1	77	3 110	2,48
82	Umenie a umeleckoremeselná výroba I	0	0	11	0	0	17	0	0	3	0	0	0	1	32	207	15,46
85	Umenie a umeleckoremeselná výroba II	1	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	3	25	12,00
Spolu		45	105	89	45	21	429	209	68	104	56	22	88	14	1 295		

zdroj: ÚPSVaR, Prešov a ÚIPŠ, Bratislava

Vzhľadom na nasadzovanie nového informačného systému služieb zamestnanosti ústredia a úradov práce, sociálnych vecí a rodiny (migrovanie dát, konsolidácia fyzických a právnických osôb, synchronizácia dát a podobne) sú zverejňované štatistické zisťovania o stave, vývoji a štruktúre nezamestnanosti za aktuálny mesiac zatiaľ predbežne do definitívneho ukončenia konsolidácie a synchronizácie údajovej základne a doladenia spôsobu spracovania jednotlivých štatistických ukazovateľov.

5. Požiadavky trhu práce v PSK

Ministerstvo školstva v rámci svojej pôsobnosti podľa § 3 ods. (1) písm. c) zákona NR SR č. 184/2009 Z.z. o odbornom vzdelávaní a príprave a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení v spolupráci s Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, stavovskými organizáciami, profesijnými organizáciami a odborovými organizáciami **určuje zoznam študijných odborov a učebných odborov, ktoré sú nad rozsah potrieb trhu práce, a zoznam študijných odborov a učebných odborov s nedostatočným počtom absolventov pre potreby trhu práce.**

Do času tvorby tohto materiálu zoznamy ministerstvom neboli určené a taktiež neboli zverejnené analýzy a prognózy o vývoji trhu práce.

6. Stratégia gymnaziálneho vzdelávania

Všeobecné vzdelávanie sa uskutočňuje na všetkých stupňoch školskej sústavy a zahŕňa získanie vedomostí, schopností, hodnotových postojov a iných osobnostných kvalít, ktoré sú potrebné pre každého. Takéto vzdelanie dáva možnosť získať orientáciu v jednotlivých oblastiach, je základom vytvárania občianskeho profilu žiakov. Maximálne prispieva k všestrannému formovaniu osobnosti človeka a vytvára u neho nevyhnutné predpoklady na nadobudnutie kvalifikácie, ako aj na jeho začlenenie do pracovného a spoločenského života. V Slovenskej republike získavajú všeobecné vzdelanie žiaci v základnej škole. Získané vedomosti sú odrazovým mostíkom k ďalšiemu vzdelávaniu na strednej škole.

Všeobecné vzdelanie si rozširujú žiaci najmä na gymnáziách. Podľa § 41 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení (ďalej len „školský zákon“) je gymnázium všeobecnovzdelávacia, vnútorne diferencovaná stredná škola, ktorá pripravuje žiakov v štvorročnom, v päťročnom alebo v osemročnom vzdelávacom programe a poskytuje úplné stredné všeobecné vzdelanie podľa § 16 ods. 4 písm. c) školského zákona. Vzdelávacie programy gymnázia nepripravujú absolventov len pre štúdium na vysokých školách, ale môžu ich pripravovať aj na výkon niektorých zamestnaní vo verejnej správe, kultúre či športe.

Gymnázia upravujú obsah vzdelávania podľa vlastných vzdelávacích zámerov, regionálnych potrieb a podmienok, potrieb a záujmov žiakov. Vzdelávanie v štvorročnom gymnázium a vo vyšších ročníkoch viacročných gymnázií upravuje § 66 až § 68 školského zákona. Prijatie na uvedené vzdelávanie upravuje § 62 až § 71 školského zákona. Spôsoby ukončovania vzdelávania a získania dokladov vo vyššom stupni sekundárneho vzdelávania ISCED 3A upravuje § 72 až § 77 školského zákona.

Hlavným cieľom gymnaziálneho vzdelávania je rozvinúť u absolventov kľúčové kompetencie tak, aby získali dostatok príležitostí nadobudnúť spôsobilosti samostatne a tvorivo uplatňovať v pracovnom a mimopracovnom živote a zároveň boli motivovaní k ich rozvoju v priebehu ďalšieho vzdelávania. Aby si mohli vybrať optimálnu cestu ku svojej študijnej a profesijnej kariére podľa svojich schopností, potrieb a záujmov. Predpokladom k dosiahnutiu týchto cieľov je používanie učebných postupov a prístupov, ktoré podporujú rozvinutie vedeckého, systémového, kritického a kreatívneho myslenia prostredníctvom inovatívnych organizačných foriem výučby.

Profil absolventa je podľa Štátneho vzdelávacieho programu založený na **klúčových spôsobilostiach**, ktoré sa rozvíjajú a sú rozvíjané na sociokultúrnych obsahoch najmä súčasného vedného (a technického) vzdelávania. Predstavuje všeobecnú vzdelanosť (ako komplex znalostí a vedomostí, schopností, hodnotových postojov, osobných čŕt a iných dispozícií), ktoré jednotlivcovi umožňujú poznávať, konať, hodnotiť a dorozumievať sa i porozumieť si. Umožňujú mu úspešné začlenenie sa do pracovných a mimopracovných spoločenských štruktúr. Nadväzujú na spôsobilosti získané v priebehu predchádzajúcich stupňov, najmä nižšieho sekundárneho vzdelávania.

Spôsobilosti sa formujú na základe osobnej praktickej činnosti a skúsenosti a zároveň sú uplatniteľné v životnej praxi. Nevyjadrujú trvalý stav, ale menia svoju kvalitu a hodnotu počas celého života. Nezastarávajú ako vedomosti, ale majú potenciálnu vlastnosť neustále sa rozvíjať (a preto môžu byť základom celoživotného učenia sa a osobnej flexibility). Sú výsledkom a dôsledkom nielen formálneho – školského vzdelávania, ale aj neinštitucionálneho vzdelávania.

Jednotlivé kľúčové kompetencie (spôsobilosti) sa navzájom prelínajú, prepájajú a majú aj nadpredmetový programový charakter. **Získavajú sa ako produkt celkového procesu vzdelávania a sebavzdelávania**, t. j. kompletného vzdelávacieho programu a ďalších rozvíjajúcich aktivít, ktoré v rámci školy prebiehali.

Spôsobilosti (kompetencie) sú koncipované ako ideálny plánovaný cieľový výstup dosahovaný procesom ich rozvíjania.

Absolvent gymnaziálneho vzdelávania má na úrovni svojich možností rozvinuté tieto kľúčové kompetencie (spôsobilosti):

- kompetencia (spôsobilosť) k celoživotnému učeniu sa,
- sociálne komunikačné kompetencie (spôsobilosti),
- kompetencie (spôsobilosti) uplatňovať matematické myslenie a poznávanie v oblasti vedy a techniky,
- kompetencie (spôsobilosti) v oblasti informačných a komunikačných technológií,
- kompetencia (spôsobilosť) riešiť problémy,
- kompetencie (spôsobilosti) občianske,
- kompetencie (spôsobilosti) sociálne a personálne,
- kompetencie (spôsobilosti) pracovné,
- kompetencie (spôsobilosti) smerujúce k iniciatívnosti a podnikavosti,
- kompetencie (spôsobilosti) vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry.

Gymnaziálne vzdelávanie v Prešovskom samosprávnom kraji má tieto strategické ciele:

Cieľ 1: Optimalizovať počet žiakov gymnázií

Aktivity:

1. Navrhovať počet tried pre prijímanie žiakov do 1. ročníka gymnázií v územnej pôsobnosti PSK tak, aby podiel žiakov gymnázií tvoril maximálne 30 % z celkového počtu žiakov stredných škôl.
2. Iniciovať pracovné stretnutie všetkých zriaďovateľov gymnázií v PSK za účelom optimalizácie počtu tried v gymnáziách.

Cieľ 2: Rozvíjať štúdium na bilingválnych gymnáziách

Aktivity:

1. Podporovať vznik tried bilingválneho štúdia v existujúcich gymnáziách.
2. Zabezpečiť kvalifikovaných pedagogických zamestnancov.
3. Komunikovať s odbornými inštitúciami v oblasti vyučovania cudzích jazykov.
4. Komunikovať so základnými školami, rodičmi a potenciálnymi uchádzačmi o štúdium.
5. V spolupráci s ÚPSVaR pri koncipovaní obsahového zamerania preventívneho poradenstva realizovaného na ZŠ z hľadiska prepojenia vzdelávania na požiadavky na trhu práce žiakom, ktorí majú eminentný záujem o štúdium na gymnáziách približovať možnosti a výhody štúdia na bilingválnych gymnáziách.

Cieľ 3: Modernizovať materiálno-technické vybavenie gymnázií

Aktivity:

1. Informovať gymnáziá o možnostiach zapojenia sa do projektov, ktorých cieľom je zlepšenie materiálno-technického vybavenia škôl.

Cieľ 4: Rozvíjať spoluprácu gymnázií s vysokými školami

Aktivity:

1. Pripravovať školské vzdelávacie programy v spolupráci s VŠ tak, aby žiaci gymnázií boli pripravení na vysokoškolské štúdium.
2. Zvýšiť atraktivnosť prírodných vied, vedy, výskumu a vývoja, a to vytváraním partnerstiev s vysokými školami technického a prírodovedného zamerania.
3. Organizovať pracovné semináre za účasti pedagógov z VŠ, ktorých cieľom bude odovzdávanie nových poznatkov stredoškolským učiteľom v pedagogike a ich odbore.

7. Stratégia v oblasti odborného vzdelávania a prípravy na území PSK

7.1. Počty žiakov podľa skupín odborov

K 15. 9. 2012 v stredných odborných školách na území PSK študovalo 27 224 žiakov. V tabuľke je uvedený počet žiakov a percentuálny podiel podľa skupín študijných a učebných odborov v zmysle Vyhlášky MŠ SR č. 282/2009 Z.z. v platnom znení.

V súčasnosti najviac žiakov študuje odbory v skupinách ekonomika a organizácia, obchod a služby I, II, elektrotechnika a stavebníctvo, geodézia a kartografia.

Skupina študijných odborov a učebných odborov		Počet žiakov k 15. 9. 2012	% podiel počtu žiakov k 15. 9. 2012
11	fyzikálno-matematické vedy	0	0,00
21	baníctvo, geológia a geotechnika	0	0,00
22	hutníctvo	0	0,00
23	strojárstvo a ostatná kovospracúvacia výroba I	205	0,75
24	strojárstvo a ostatná kovospracúvacia výroba II	1 886	6,93
26	elektrotechnika	3 036	11,15
27	technická chémia silikátov	8	0,03
28	technická a aplikovaná chémia	207	0,76
29	potravinárstvo	590	2,17
31	textil a odevníctvo	665	2,44
32	spracúvanie kože, kožušín a výroba obuvi	0	0,00
33	spracúvanie dreva	547	2,01
34	polygrafia a médiá	542	1,99
36	stavebníctvo, geodézia a kartografia	2 126	7,81
37	doprava, pošty a telekomunikácie	931	3,42
39	špeciálne tchnické odbory	816	3,00
42	poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka I	299	1,10
43	veterinárne vedy	46	0,17
45	poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka II	360	1,32
53	zdravotnícke odbory vzdelávania na SZŠ	1 810	6,65
62	ekonomické vedy	0	0,00
63	ekonomika a organizácia, obchod a služby I	5 871	21,57
64	ekonomika a organizácia, obchod a služby II	5 038	18,51
68	právne vedy	191	0,70
72	publicistika, knihovníctvo a vedecké informácie	199	0,73
75	pedagogické vedy	0	0,00
76	učiteľstvo	874	3,21
82	umenie a umeleckoremeselná tvorba I	878	3,23
85	umenie a umeleckoremeselná tvorba II	99	0,36
92	bezpečnostné služby	0	0,00
Spolu		27 224	100,00

- zdroj: ÚIPS, Bratislava

Zastúpenie žiakov podľa druhu štúdia - stav k 15. 9. 2012 (denné/externé bez NŠ, PMŠ a VOŠ)

Okres	gymnázia		stredné odborné školy						Spolu
			študijné odbory		učebné odbory 3-ročné		učebné odbory 2-ročné		
	počet žiakov	%	počet žiakov	%	počet žiakov	%	počet žiakov	%	
Bardejov	1 156	36,33	1 677	52,70	289	9,08	60	1,89	3 182
Humenné	1 147	33,35	1 907	55,45	370	10,76	15	0,44	3 439
Kežmarok	506	20,14	978	38,92	516	20,53	513	20,41	2 513
Levoča	558	35,88	683	43,92	94	6,05	220	14,15	1 555
Medzilaborce	165	39,76	110	26,51	97	23,37	43	10,36	415
Poprad	1 638	29,43	3 334	59,91	560	10,06	33	0,59	5 565
Prešov	3 239	29,06	6 874	61,68	949	8,52	83	0,74	11 145
Sabinov	757	50,00	455	30,05	228	15,06	74	4,89	1 514
Snina	602	49,83	446	36,92	160	13,25	0	0,00	1 208
Stará Ľubovňa	640	38,03	637	37,85	322	19,13	84	4,99	1 683
Stropkov	365	59,84	162	26,56	77	12,62	6	0,98	610
Svidník	578	34,76	739	44,44	279	16,78	67	4,03	1 663
Vranov nad Topľou	830	39,08	988	46,52	252	11,86	54	2,54	2 124
Spolu	12 181	33,27	18 990	51,86	4 193	11,45	1 252	3,42	36 616

- zdroj: ÚIPŠ, Bratislava

Z danej tabuľky vyplýva, že percentuálne zastúpenie žiakov, ktorí študujú na gymnáziách v územnej pôsobnosti samosprávneho kraja, je 33,27 % z celkového počtu žiakov študujúcich na stredných školách. Pričom v niektorých okresoch ako napr. Stropkov, Sabinov, Medzilaborce a Snina je toto percento neprimerane vyššie. Študijné odbory navštevuje 51,86 % žiakov SŠ a učebné odbory 14,87 %. Z uvedeného prehľadu vyplýva, že v budúcnosti sa samosprávny kraj bude musieť zaoberať posilnením učebných odborov, o ktoré je na trhu práce záujem.

7.2. Strategické zámery odborného vzdelávania

Úlohou PSK je zvyšovať kvalitu odborného vzdelávania a prípravy a zvýšiť záujem žiakov o odborné vzdelávanie. Na základe toho sú vytýčené nasledujúce zámery a ciele.

Strategický zámer č. 1: Efektívny systém odborného vzdelávania

Cieľ 1.1. - Optimalizácia siete stredných odborných škôl

Cieľ 1.2. - Optimalizácia študijných a učebných odborov v SOŠ

Cieľ 1.3. - Rozvíjanie a určenie odborných kompetencií v spolupráci so zamestnávateľmi

Cieľ 1.4. - Zlepšenie prístupu k informačným a komunikačným technológiám, ktoré používajú zamestnávatelia v praxi

Cieľ 1.1. - Optimalizácia siete stredných odborných škôl

Aktivity na splnenie cieľa:

- a) zosúladienie siete SOŠ s potrebami trhu práce v jednotlivých okresoch,
- b) podporovanie vzniku vzdelávacích centier pre jednotlivé okresy a skupiny odborov.

Cieľ 1.2. - Optimalizácia študijných a učebných odborov v SOŠ

Aktivity na splnenie cieľa:

- a) operatívna úprava zoznamu ponúkaných odborov v nadväznosti na potreby zamestnávateľskej sféry,
- b) postupne znižovať počet žiakov stredných odborných škôl v skupine odborov ekonomika a organizácia, obchod a služby,
- c) zvyšovať počet žiakov v učebných odboroch stredných odborných škôl až na úroveň min. 30 % z celkového počtu žiakov stredných škôl,
- d) zefektívňovať naplnenosť tried stredných odborných škôl žiakmi v súlade s platnou legislatívou,
- e) v spolupráci s ÚPSVaR v PSK každoročne aktualizovať nedostatkové odbory a odbory, o ktoré na trhu práce nie je záujem.

Cieľ 1.3. - Rozvíjanie a určenie odborných kompetencií v spolupráci so zamestnávateľmi

Aktivity na splnenie cieľa:

- a) aktualizácia školských vzdelávacích programov v spolupráci so zamestnávateľmi,
- b) stanovenie odborných zručností žiakov v spolupráci so zamestnávateľmi a ich implementácia do výchovno-vzdelávacieho procesu,
- c) modernizácia materiálno-technického vybavenia odborných učební a pracovísk odborného výcviku prostredníctvom viac zdrojového financovania.

Cieľ 1.4. - Zlepšenie prístupu k informačným a komunikačným technológiám, ktoré používajú zamestnávatelia v praxi

Aktivity na splnenie cieľa:

- a) v spolupráci so zamestnávateľmi zavádzať vyučovanie v programovom vybavení, ktoré sa používa v praxi,
- b) rozšírenie materiálno-technického vybavenia škôl modernými informačno-komunikačnými zariadeniami,

- c) podporovanie využívania inovatívnych metód výučby a učenia založeného na IKT,
- d) prehĺbovanie a rozširovanie ďalšieho vzdelávania pedagogických zamestnancov v oblasti využívania možností IKT vo výchovno-vzdelávacom procese.

Strategický zámer č. 2: Vytvorenie fungujúceho informačného systému o možnostiach odborného vzdelávania a prípravy v PSK

Cieľ 2.1. - Zabezpečiť informovanosť o možnostiach štúdia na SOŠ pre širokú verejnosť

Cieľ 2.2. - Vytvorenie systému kariérového poradenstva v súlade s potrebami trhu práce

Cieľ 2.1. - Zabezpečiť informovanosť o možnostiach štúdia na SOŠ pre širokú verejnosť

Aktivity na splnenie cieľa:

- a) vytvorenie a každoročná aktualizácia verejne prístupnej databázy SOŠ s aktuálnou ponukou študijných a učebných odborov s uvedením profilu absolventa,
- b) zefektívnenie web stránok SOŠ z pohľadu poskytovania informácií o možnostiach štúdia,
- c) zabezpečiť informovanosť o možnostiach štúdia na stredných školách pre širokú verejnosť prostredníctvom spolupráce s príslušným ÚPSVaR cez informačno-poradenské strediská na jednotlivých úradoch, prezentáciou SOŠ cez letáky, informačné katalógy v priamom prepojení na požiadavky trhu práce a individuálneho záujmu každého klienta, ktorý prejaví o tieto služby záujem.

Cieľ 2.2. - Vytvorenie systému kariérového poradenstva v súlade s potrebami trhu práce

Aktivity na splnenie cieľa:

- a) obsadzovať funkciu výchovného poradcu kvalifikovanými odborníkmi a zabezpečiť ich priebežné vzdelávanie,
- b) v spolupráci s ÚPSVaR, zamestnávateľmi a CPPPaP realizovať pravidelné stretnutia výchovných poradcov za účelom kariérovej výchovy a kariérového poradenstva pre žiakov podľa potrieb trhu práce,
- c) zefektívnenie spolupráce výchovných poradcov v oblasti kariérového poradenstva so zariadeniami výchovného poradenstva a prevencie (CPPPaP, CŠPP).
- d) zintenzívniť spoluprácu ÚPSVaR s výchovnými poradcami na základných školách, stredných školách a postaviť ju na úroveň neustáleho dopĺňania si informácií o požiadavkách trhu práce prostredníctvom elektronickej pošty, osobnej komunikácie a iné formy.

Strategický zámer č. 3: Multifunkčný systém odborného vzdelávania a prípravy

Cieľ 3.1. - Prehĺbovanie vzťahov medzi SOŠ, vysokými školami a zamestnávateľmi

Cieľ 3.2. - Zlepšenie podnikateľského myslenia

Cieľ 3.3. - Skvalitnenie jazykových zručností žiakov a pedagogických zamestnancov SOŠ

Cieľ 3.4. - Zintenzívnenie spolupráce SOŠ v oblasti odborného vzdelávania a výmeny skúseností so vzdelávacími inštitúciami v európskych štátoch

Cieľ 3.1. Prehĺbovanie vzťahov medzi SOŠ, vysokými školami a zamestnávateľmi

Aktivity na splnenie cieľa:

- a) zintenzívnenie spolupráce medzi SOŠ a zamestnávateľmi,

- b) zintenzívnenie spolupráce medzi SOŠ a vysokými školami,
- c) rozvíjanie kvality manažérskych zručností zamestnancov SOŠ.

Cieľ 3.2. - Zlepšenie podnikateľského myslenia

Aktivity na splnenie cieľa:

- a) v spolupráci s ÚPSVaR zabezpečenie informovanosti žiakov o možnostiach podnikania po ukončení štúdia,
- b) využívanie ponúk na rozvoj podnikateľského myslenia v spolupráci s inými poskytovateľmi akreditovaného vzdelávania (napr. Junior Achievement).

Cieľ 3.3. - Skvalitnenie jazykových zručností žiakov a pedagogických zamestnancov SOŠ

Aktivity na splnenie cieľa:

- a) zdokonaľovanie výučby cudzích jazykov s dôrazom na ich praktické používanie,
- b) vytváranie podmienok pre jazykové vzdelávanie pedagogických zamestnancov,
- c) využívanie medzinárodnej spolupráce medzi strednými školami na výmenné pobyty zamerané na zdokonalenie jazykových zručností.

Cieľ 3.4. - Zintenzívnenie spolupráce SOŠ v oblasti odborného vzdelávania a výmeny skúseností so vzdelávacími inštitúciami v európskych štátoch

Aktivity na splnenie cieľa:

- a) realizovanie výmenných pobytov pedagogických zamestnancov zameraných na výmenu skúseností v oblasti odborného vzdelávania a prípravy,
- b) zlepšenie využívania ponúkaných možností na výmenu skúseností prostredníctvom asociácií pre medzinárodnú spoluprácu (napr. SAAIC).

7.3. Centrá odborného vzdelávania a prípravy

Podľa § 11 zákona NR SR č. 184/2009 Z.z. o odbornom vzdelávaní a príprave a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení stredná odborná škola, stredisko praktického vyučovania, školské hospodárstvo alebo stredisko odbornej praxe môže pôsobiť ako centrum odborného vzdelávania a prípravy (ďalej len „COVaP“), ak spĺňa nasledovné podmienky:

- spolupracuje s príslušnou stavovskou organizáciou alebo profesijnou organizáciou,
- má moderné technologické zariadenia, ktoré nie sú súčasťou normatívu materiálno-technického a priestorového zabezpečenia a
- poskytuje odborné vzdelávanie a prípravu na výkon daného povolania a odborných činností.

So vznikom centra odborného vzdelávania a prípravy musí súhlasiť zriaďovateľ a o jeho vzniku rozhodne príslušná stavovská organizácia alebo profesijná organizácia.

COVaP vzniknú pri SOŠ, ktoré budú garantovať ďalšie vzdelávanie pedagogických zamestnancov škôl v odborných oblastiach.

Cieľovými skupinami v rámci COVaP budú žiaci SOŠ, učitelia odborných predmetov a majstri odborného výcviku, firmy a inštitúcie v regióne.

Hlavnými úlohami COVaP sú:

- zabezpečovanie praktického vyučovania žiakov z SOŠ,
- príprava učiteľov odborných predmetov a majstrov odborného výcviku, preškolenie na nové technológie,
- tvorba rozvojových programov SOŠ,
- tvorba učebných materiálov,
- inovácia didaktických prostriedkov pre žiakov SOŠ,
- zabezpečovanie celoživotného vzdelávania pedagogickej i nepedagogickej verejnosti,
- poskytovanie odborného poradenstva vo vybraných odboroch,
- zabezpečovanie prenosu informácií o nových výrobných technológiách a postupoch medzi školami a zamestnávateľmi.

V súčasnej dobe na území PSK boli vytvorené 2 COVaP, a to:

- Centrum odborného vzdelávania pre gastronómiu, hotelierstvo, obchod a služby pri Hotelovej akadémii J. Andraščíka v Bardejove,
- Centrum odborného vzdelávania pre obchod, cestovný ruch a služby pri Súkromnej strednej odbornej škole Dukelská 33, 087 01 Giraltovce.

Pripravuje sa vznik ďalších dvoch COVaP, a to COVaP pre elektrotechniku, automatizáciu, elektroenergetiku, informačné a sieťové technológie pri SPŠ elektrotechnickej, Plzenská 1, Prešov a COVaP pre lesníctvo pri Spojenej škole, Kollárova 10, Prešov.

8. ZÁVER

Stredné školy v územnej pôsobnosti PSK realizujú výchovno-vzdelávací proces v predmetoch, ktoré sú predpísané pre jednotlivé študijné a učebné odbory zaradené v sieti jednotlivých škôl.

Nároky na vzdelávanie a odbornú prípravu sa zvyšujú, a preto je potrebná jeho priebežná a pružná inovácia. Vzdelávanie má byť zameraná na nadobudnutie kľúčových a odborných kompetencií, ku prakticky zameraným vedomostiam a zručnostiam, ktoré umožnia rozvoj žiaka na základe vlastnej aktivity a zároveň aplikácie osvojených vedomostí a zručností. Aby tomu tak bolo, školy si vypracúvajú školské vzdelávacie programy, ktoré umožňujú profiláciu absolventa podľa požiadaviek trhu práce, podmienok školy a tiež zohľadňujú schopnosti a záujem žiakov.

V rámci celoživotného vzdelávania školy ponúkajú rôzne rekvalifikačné kurzy, ktoré vykonávajú v spolupráci ÚPSVaR a tým vytvárajú predpoklady pre lepšie uplatnenie ľudí na trhu práce.

V súlade so zákonom NR SR č. 184/2009 Z.z. o odbornom vzdelávaní a príprave a o zmene a doplnení niektorých zákonov bola v PSK zriadená Krajská rada pre odborné vzdelávanie a prípravu, ktorej cieľom je koordinácia odborného vzdelávania s trhom práce a vytváranie regionálnej stratégie OVaP.

Z predložených materiálov vyplýva, že v PSK stále pretrváva záujem žiakov a rodičov o štúdium na gymnáziách a obchodných akadémiách a odboroch skupiny 63 a 64 ekonomika a organizácia, obchod a služby. Na tieto školy sa dostávajú aj žiaci so slabším prospechom. Minimálny záujem žiakov je o skupiny odborov 31 textil a odevníctvo, 33 spracúvanie dreva a výroba hudobných nástrojov, 27 technická chémia silikátov 28 technická a aplikovaná chémia, 36 stavebníctvo, geodézia a kartografia, taktiež 43 veterinárne vedy, 68 právne vedy, 72 publicistika, knihovníctvo a vedecké informácie a 85 umenie a umeleckoremeselná tvorba II. Nižší záujem (ako by očakávali zamestnávateľia) je aj v odboroch 23, 24 strojárstvo a ostatná kovospracujúca výroba, 26 elektrotechnika. Štruktúra siete študijných a učebných odborov je rôznorodá. Stredné odborné školy nachádzajúce sa v jednom meste v zriaďovateľskej pôsobnosti PSK neotvárajú rovnaké odbory, to sa nedá povedať ak ide o iného zriaďovateľa. Potom v rámci prijímacieho konania ani jedna škola nezíska dostatočný počet žiakov. Preto sa v niektorých stredných odborných školách objavujú triedy s nízkym počtom žiakov. Stále vážnym problémom je kvalita výchovno-vzdelávacieho procesu (oblasť personálneho a materiálno-technického zabezpečenia). Nie je súlad medzi požiadavkami zamestnávateľov, regionálnymi potrebami, ponukou škôl na strane jednej a dopytom zo strany žiakov a rodičov na strane druhej.

Prešovský samosprávny kraj, ako jeden z hlavných garantov stredoškolského vzdelávania v regióne, v tomto dokumente vytýčil základné zámery a ciele, ktoré udávajú smerovanie stredoškolského vzdelávania. Avšak vzhľadom na zmeny v hospodárstve a tiež časté zmeny v legislatíve, bude potrebné predloženú stratégiu podľa potreby aktualizovať.

Každý rozumne uvažujúci človek sa stotožní s názorom, že „ **Bohatstvo národa nespočíva ani tak v jeho ekonomickej sile, ako v pripravenosti mladej generácie na budúcnosť. Podobne aj veľkosť štátu nespočíva v jeho početnosti, ale v jeho odvahe prekročiť svoj vlastný tieň, v odvahe nezľaknúť sa veľkých cieľov.**“ V tomto duchu vidíme aj budúcnosť našich škôl.